

09 PLEIDOOI VOOR MODERNE LEVENSKUNST

Spreker: Prof. dr. Joep Dohmen (Utrecht)

Op de eerste avond komt aan de orde *Geschiedenis en actualiteit van de moderne levenskunst*.

De westerse cultuur is na de Tweede Wereldoorlog langzaam opgeschoven van een emancipatiepolitiek naar een bestaansethiek. Nieuwe levensvragen gaan meer over oriëntatie en lifestyle dan over het probleem van inmenging. De collectieve ervaring is “het dagelijks gevecht om het eigen leven”. Ideologisch gezien is de overgang gemaakt van een standaardbiografie naar een keuzebiografie. De neoliberale moraal van zelfbeschikking domineert. De kwaliteit van het moderne leven staat zwaar onder druk vanwege de impact van de markt die slechts één boodschap heeft: consumeer! De vraag is hoe moderne individuen erin slagen om hun positieve vrijheid te ontwikkelen, nu het ontbreekt aan overtuigende culturele narratieven die hen de weg wijzen. Hoe moeten zij dat gevecht om de kwaliteit van hun leven voeren en met elkaar een nieuwe gemeenschap van weerbare en betrokken individuen vormen? Dit is de actuele maatschappelijke context waarin we de vraag naar een nieuwe moraal van levenskunst moeten situeren.

Op de tweede avond komt aan de orde *De kunst van het ouder worden*.

In de loop van de laatste honderdvijftig jaar is de levensverwachting bij geboorte in rijke landen zoals Nederland meer dan verdubbeld. In historisch perspectief is dit een enorme verandering, aangezien de gemiddelde levensverwachting nooit hoger was dan zo'n dertig, veertig jaar en vaak zelfs lager. Dit betekent niet dat mensen vroeger niet oud of zelfs zeer oud werden, maar dat tegenwoordig veel meer mensen relatief hoge leeftijden bereiken dan ooit tevoren het geval is geweest. Ouder worden is geen uitzondering meer maar eerder de regel, of in elk geval een statistisch gefundeerde verwachting. De overheden van de landen waar deze ontwikkeling zich voordoet, hebben de handen vol om dit in goede banen te leiden. Daarbij gaat het steeds weer om de financiële gevolgen van die grote aantallen ouderen die aanspraak maken op pensioenen en zorgvoorzieningen. Het gevolg daarvan is dat over ouder worden vooral wordt gesproken in budgettaire termen. Er wordt daarentegen nog te weinig nagedacht over de mogelijke betekenissen van dit veranderende levensperspectief. Wat vermag de filosofie te zeggen over 'het nieuwe ouder worden'?

Literatuur:

Over levenskunst. De grote filosofen over het goede leven (2002; 17e druk, 2013); *Tegen de Onverschilligheid* (2007); *Het leven als kunstwerk* (2008); *Brief aan een middelmatige man* (2010); *De kunst van het ouder worden* (red. met Jan Baars, 2010); *De prijs van de vrijheid* (met M. van Buuren, 2011); *Van oude en nieuwe deugden* (met M. van Buuren, 2013).

Prof. dr. Joep Dohmen (1949) is Hoogleraar Wijsgerige en praktijkgerichte Ethiek aan de Universiteit voor Humanistiek te Utrecht. Zie voor meer informatie onder Bibliografie van zijn website:

www.joepdohmen.com

Aantal avonden	2
Plaats	Fontys Sporthogeschool, Theo Koomenlaan 3, 5644 HZ Eindhoven
Tijd	19.30 tot 21.30 uur
Datum	dinsdag 10 en 17 maart 2015
Themanummer	09
Kosten	€ 15, -